

Riktlinjer för hantering av fotgängare under byggskedet i Göteborg

Version 1.1, antagen av KomFram Göteborgs ledningsgrupp 2016-06-01, rev 2025-10-22



"Gå igenom – säkert och tryggt"



Göteborgs
Stad



TRAFIKVERKET



västtrafik

Dokumenttitel: Riktlinjer för hantering av fotgängare under byggskedet i Göteborg

KomFram Göteborg rapport: 2016:01

Ansvarig: Västtrafik, Trafikverket och stadsmiljöförvaltningen, Göteborgs Stad

Kontaktpersoner inom Göteborgs Stad:

Projektledare gång, stadsbyggnadsförvaltningen, Maria.olsson@stadsbyggnad.goteborg.se

Trafiksamordning, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen,
trafiksamordning@stadsmiljo.goteborg.se

Innehåll

1. INLEDNING	1
<i>Riktlinjens målgrupp.....</i>	<i>1</i>
<i>Riktlinjen som stödjande dokument.....</i>	<i>1</i>
2. OMLEDNINGAR OCH PLANERINGSPRINCIPER UNDER BYGGSKEDET	2
<i>Typer av omledning och omledningens standard beroende av varaktighet</i>	<i>2</i>
<i>Omledningens kvaliteter</i>	<i>2</i>
3. ARBETSGÅNG, SAMRÅD OCH ANSVARSUPPDELNING	5
<i>Trafikföringsprinciper</i>	<i>5</i>
<i>Samråd/samverkan med andra projekt, väghållaren och KomFram</i>	<i>5</i>
<i>Ansvarsuppdelning.....</i>	<i>5</i>
<i>Kontakt.....</i>	<i>6</i>

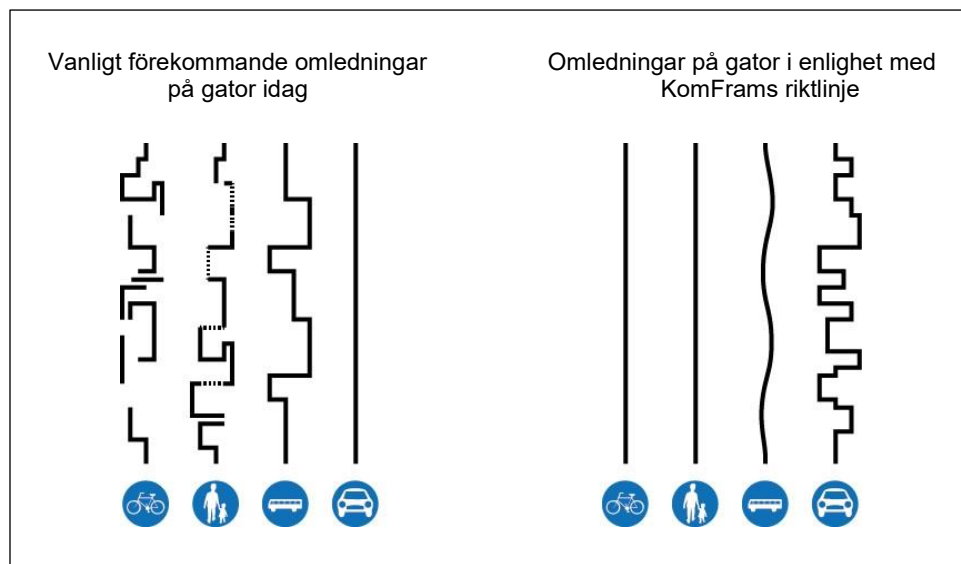


1. INLEDNING

Riktlinjer för fotgängare är framtagen av Trafikkontoret, Göteborgs Stad på uppdrag av KomFram Göteborg. Riktlinjen antogs av ledningsgruppen för KomFram Göteborg 2016-06-01 och gäller tills vidare. Stadsmiljöförvaltningen, Göteborgs Stad ansvarar för eventuella uppdateringar efter beslut av KomFram Göteborg.

Den övergripande strategin för hur projekten ska arbeta med fotgängare under byggskedet är baserad på principen: "Gå igenom - säkert och tryggt".

Symbolbild: Prioriterade trafikslag vid omledning på Göteborgs gator.



Figur 1. Exempel på prioriterad planering av cykel, gång och kollektivtrafik i centrala staden under byggtiden (källa: www.copenhagenize.com).

Riktlinjens målgrupp

Riktlinjen riktar sig till **projektledare** för investerings-, exploaterings-, drift- och underhållsprojekt och är gemensam för Trafikverket, Göteborgs Stad samt Västtrafik. Riktlinjen ska beaktas för samtliga trafikstörande projekt i Göteborg – oberoende av organisation och finansiering.

Riktlinjen som stödande dokument

Riktlinjen är ett stödande dokument som ger råd och hjälp till projekten. Riktlinjen fokuserar på hur **fotgängarnas framkomlighet och säkerhet** upprätthålls i samband med ombyggnationer.

2. OMLEDNINGAR OCH PLANERINGSPRINCIPER UNDER BYGGSKEDET

Typer av omledning och omledningens standard beroende av varaktighet

- **Tillfällig omledning:** Omledning som varar upp till 8 månader. Standarden på de tillfälliga omledningar ska uppfylla de minimikrav som finns i gällande regelverk. Att erbjuda bättre funktionskrav än minimikravet är givetvis att föredra och eftersträva.
- **Permanent omledning:** Omledning som varar 8 månader eller längre. Projekten bör eftersträva att standarden på permanenta omledningar har samma kvalitéer och därigenom planeringsprinciper i form av exempelvis bredder, belysning, beläggning och trafiksäkerhet, som befintlig gångväg.
- **Permanent slutlösning:** Omledning som efter färdigställande av projektet kommer vara kvar som permanent gångväg. Samråd ska hållas med väghållaren om standard och gångvägens funktion då omledningen byggs som en ny permanent gångväg anpassad efter framtida behov.

	Standard på tillfällig omledning (< 8 månader)	Standard på permanent omledning (> 8 månader)	Permanent slutlösningar
Generella standard- och funktionskrav för omledning	Minimikrav enligt gällande regelverk Arbete på gata/Arbete på väg	Minst samma kvalitéer som befintlig gångväg	I enlighet med samråd med väghållaren

Projektet bör sträva mot permanent omledning eller permanent slutlösning då varaktiga och stabila omledningar är att föredra.

Samråd med väghållaren ska alltid hållas för att lämplig standard ska uppnås. Projekten bör planera för framtida flöden av fotgängare, inte minst vid permanenta omledningar och slutlösningar. Även förändrade förutsättningar exempelvis nya kollektivtrafikhållplatser, skolor och förskolor eller verksamheter påverkar flödet av fotgängare.

Drift- och underhåll ska hålla minst samma standard på en omledning som på den ordinarie, befintliga gångvägen.

Omledningens kvaliteter

Ofta pekas fem kvaliteter ut inom gångplanering: **tillgänglighet, orienterbarhet, trygghet, trafiksäkerhet och attraktivitet**. Dessa kvaliteter är viktiga att försöka uppnå även under byggtiden.

Omledningarna ska vara:

Tillgängliga

- Omledningar ska vara gena och lättorienterade. Långa omvägar och/eller skarpa riktningsförändringar är oacceptabla.

- Omledningar ska ha tillräcklig bredd med hänsyn till antalet gående, byggets varaktighet och platsens förutsättningar.
- Omledningar, passager och korsningspunkter ska vara tillgänglighetsanpassade gällande nivåskillnader, bredder och ytmaterial. Tillgänglighet för alla ska gälla vid alla tidpunkter under byggtiden.
- Entréer till verksamheter i anslutning till gångvägarna ska vara tillgängliga för alla, om inte separata avtal har fattats med berörda verksamheter. Det ska vara lätt att se entréerna från närmaste huvudgångstråk och det ska vara lätt att nå dessa.

Orienterbara

- Fotgängaren ska uppfatta omledningen som stabil och varaktig.
- Utmärkning ska vara tydlig och lätt att förstå, oberoende av tid på dygnet.
- Fotgängaren ska inte känna sig osäker på hur och var man förväntas gå. En omledning ska vara sammanhängande och utan ologiska avbrott. Särskilt för vissa grupper är det viktigt att omledningar är enkla, tydliga och orienterbara.
- Vägvisning för omledningen (skyltning och/eller information) ska vara synlig från alla riktningar, oavsett siktförhållande, och ska finnas vid varje vägval. Det är av stor vikt att projektet samråder med andra projekt i sitt närområde så att vägvisningen hänger ihop.

Trygga

- Omledningarna ska upplevas som säkra och trygga dygnet runt. Viktigt att säkerställa att belysningen är tillräcklig.
- Fotgängare och cyklister ska i möjligaste mån separeras. Separeringen ska vara tydlig. På de ställen gående och cyklister tvingas att samsas om utrymmet är det av stor vikt att det är tydligt markerat.
- Fotgängare ska inte känna att de trängs ut bland bilarna. Ordentlig avspärrning mellan bilar och fotgängare ska alltid eftersträvas.

Trafiksäkra

- Risken för fallolyckor ska elimineras. Det får inte finnas några risker att exempelvis falla ner i gropar, trampa ner i potthål, snubbla över utstickande fötter från staket eller upplag i form av gatsten.
- Ytor ska vara jämna och det ska inte finnas hinder på eller nära invid gångvägen. Stenar, grus, sand, bortfräst asfalt eller annat skräp från bygget gör det svårare att passera. Det är även viktigt att omledningen har god friktion – detta gäller även vid regn och frost.
- Antalet korsningspunkter minimeras och trafiksäkras. Med trafiksäkra passager och korsningspunkter menas bland annat att dessa hastighetssäkras för motorfordon. Det är viktigt att samråda med väghållaren för att en bra balans mellan konfliktpunkter, trafiksäkerhet och genhet ska hittas.
- I de fall nya korsningspunkter tillkommer måste dessa utmärkas extra tydliga så att fotgängarna uppmärksammar dem. Det ska inte råda några oklarheter om var man förväntas passera.
- Om det inte går att skapa en tillräckligt trafiksäker miljö och projekten tvingas göra avsteg från strategin att leda igenom gångtrafiken ska samråd ske med väghållaren. Bidrar omledningen till systempåverkan ska väghållaren därefter lyfta avsteget till KomFram.

- Arbetsfordon ska inte parkeras på gångvägar (gäller både på permanenta, befintliga gångvägar och på omledningar)

Attraktiva

- Då byggarbetsplatser kan skapa miljöproblem så som damm, buller och vibrationer är det viktigt att i möjligaste mån förhindra detta. Väl valda plank, lokaliserade så att de inte skapar otrygga miljöer, kan vara en lösning.
- För att uppmärksamma fotgängare på störningar och ge möjlighet att välja annan väg bör det finnas en upplysning om att exempelvis damm och buller kan förekomma på platsen.
- Ytskiktets beskaffenhet har även koppling till attraktiviteten på en omledning.
- Förståelsen och respekten för omledningar och avspärningar ökar om avspärningarna tas bort när inget arbete pågår. Det är viktigt att återställa platsen skyndsamt och ta bort avspärnings- eller omledningsmaterial efter slutfört arbete.

3. ARBETSGÅNG, SAMRÅD OCH ANSVARSUPPDELNING

Trafikföringsprinciper

För att trygga tillgängligheten för fotgängare genom byggområden ska trafikföringsprinciper för gångtrafik tas fram. Detta görs genom att projektet följer det av KomFram Göteborg framtagna dokumentet "Instruktion Trafikföringsprinciper". Det ska anges tydligt var fotgängare blandas med andra trafikslag.

Dokumentet "Instruktion Trafikföringsprinciper" finns att hämta digitalt på:

- [TH kap 12CE1.11](#)

Teknisk handbok (TH) finns att läsa digitalt på www.goteborg.se

Samråd/samverkan med andra projekt, väghållaren och KomFram

Fotgängare ska kunna gå igenom – säkert och tryggt. Samråd mellan projekten och väghållaren ska ske på ett tidigt stadie, innan upphandling av konsult/entreprenör. Om det av platsspecifika förutsättningar inte går att leda fotgängare genom byggområdet eller inte går att anlägga tillgänglighetsanpassade omledningar ska samråd hållas med väghållaren. Bidrar omledningen till systempåverkan ska väghållaren därefter lyfta avsteget till KomFram.

Längs sträckor där flera projekt ligger i anslutning till varandra eller på annat sätt påverkar varandra måste projekten samordna sig och gemensamt utreda omledning. Det är av stor vikt för fotgängarna att framkomligheten mellan projektens geografiska gränser fungerar och håller jämn standard. KomFram har en roll som samordnande och koordinerande och att involvera KomFram när flera projekt behöver samordna sig på samma stråk är av stor vikt.

	Samråd/samverkan mellan projekt, väghållare och KomFram
Väghållaren	"Vanliga samråd" – standard, konfliktpunkter, parkering, osv.
KomFram	Då samverkan med kringliggande projekt inte fungerar. Trafikföringsprinciper för gång.
Väghållaren samt KomFram	Vid omledningar utanför byggområdet. Bidrar omledningen till systempåverkan lyfter väghållaren detta till KomFram.

Ansvarsuppdelning

Projektet

- Projektet ansvarar för att de framtagna strategierna inom denna riktlinje följs.
- Projektet ansvarar för att ta fram trafikföringsprinciper och att dessa delges väghållaren.

- Projekten ansvarar för att samverkan med projekt i närområdet sker.
- Projekten ansvarar för att egna linjens regelverk följs.

KomFram Göteborg

- KomFram ger stöd i att säkerställa att de trafikföringsprinciper som tas fram i projekten uppfyller beslutade riktlinjer och prioriteringar för hur trafikslagen ska hanteras i byggskedet.
- KomFram skapar en gemensam bild och initierar vid behov dialog mellan berörda projekt och parter för att göra förändringar i tid eller rum.

Kontakt

Göteborgs Stad

Vid frågor om tidiga skeden (planeringsskedet) samt vid övergripande frågor om fotgängare kontaktas: *Projektledare gång, Stadsbyggnadsförvaltningen, maria.olsson@stadsbyggnad.goteborg.se*

Vid frågor om trafikföringsprinciper kontaktas: *Trafiksamordning, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen, trafiksamordning@stadsmiljo.goteborg.se*

Vid projektspecifika frågor om byggskedet kontaktas: *Trafikreglerare, stadsmiljöförvaltningen, ta@stadsmiljo.goteborg.se*

Vid frågor om stadsmiljöförvaltningens regelverk för Arbete på gata kontaktas: *Arbete på gata (APG), stadsmiljöförvaltningen, apg@stadsmiljo.goteborg.se*

Trafikverket

Vid frågor om tidiga skeden (planeringsskedet) kontaktas: *Planering under byggskedet, trafikkoordinering.vast@trafikverket.se*

Västtrafik

Vid projektspecifika frågor om byggskedet kontaktas: *Projektledare tillfälliga omläggningar, trafikomläggning@vasttrafik.se*